

Årsplan for Kastanjenøtten familiebarnehage 2025/26

1. Barnehagens verdigrunnlag

Hva er en familiebarnehage?

En familiebarnehage drives i et ordinært hjem som er tilpasset og tilrettelagt som barnehage, og godkjent av offentlige myndigheter. Det er minst én voksen ansatt per fire barn, og Kastanjenøtten familiebarnehage drives av en formelt utdannet barnehagelærer. En familiebarnehage har færre barn og gir en roligere og mer hjemlig atmosfære enn en vanlig barnehage. Barna får tett oppfølging og blir sett gjennom hele dagen, som bidrar til en trygg relasjon med voksne og andre barn. Familiebarnehager er ofte mer fleksible i hverdagen, og læring skjer gjennom lek i små grupper. Dette bidrar til økt trygghet og individuell tilpasning. I Kastanjenøtten familiebarnehage får foreldre daglig detaljert og relevant tilbakemelding om dagens forløp og hendelser som er spesielt for hvert enkelt barn. Foreldrene forholder seg til kun én voksen, noe som bidrar til god informasjonsflyt begge veier. Dette bidrar også til individuell tilpasning og oppfølging. En familiebarnehage tilbyr en mykere begynnelse på livet utenfor hjemmet og borte fra foreldre enn en ordinær barnehage.

Barn og barndom

Barna møtes med respekt og anerkjennelse for den de er, og barndommen verdsettes som en viktig livsfase med egenverdi. Jeg tar utgangspunkt i hvert barns behov og uttrykk, og legger til rette for omsorg, trygghet og meningsfulle opplevelser i hverdagen. Barnas rettigheter ivaretas gjennom medvirkning, nære relasjoner og et miljø som fremmer trivsel og lek.

Demokrati

Barna får medvirke i hverdagen ved å velge aktiviteter, uttrykke ønsker og vise hva de liker gjennom kroppsspråk og handling. Jeg tolker og anerkjenner barnas uttrykk, og justerer dagen etter deres signaler og behov. Fellesskapet preges av gjensidighet og respekt, der alle barn blir sett, hørt og inkludert ut fra sine forutsetninger.

Mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd

Alle barn møtes med samme respekt og varme, uavhengig av etnisitet, språk, kultur, familieforhold eller funksjonsevne. Jeg støtter og lærer barna å vise omsorg og respekt for hverandre.

Bærekraftig utvikling

Barna er daglig ute i naturen der de får oppleve vær, dyr, planter og årstider med hele kroppen. Jeg snakker med barna om å ta vare på insekter, vi forsøpler ikke, og barn som er store nok lærer å kildesortere avfall på kjøkkenet.

Livsmestring og helse

Jeg støtter barna i å prøve selv, og roser innsats og små fremskritt for å styrke deres mestringstro. Hverdagen tilrettelegges slik at hvert barn opplever å lykkes i trygge omgivelser med forutsigbare rutiner. Barna blir møtt med anerkjennelse, og Jeg setter ord på følelsene deres for å fremme trygghet og en positiv selvoppfatning.

2. Ansvar og roller

Barnehageeier, styrer og pedagogisk leder

Barnehageeier har ansvar for at barnehagen drives i samsvar med lov og forskrift. Styrer leder det pedagogiske arbeidet. Pedagogisk leder planlegger, gjennomfører og vurderer det pedagogiske arbeidet. Disse rollene fylles alle av meg, Hilde Sannum Lunne. Jeg er utdannet barnehagelærer ved Høyskolen i Oslo i 2000. Jeg har arbeidet i Fagerborg menighetsbarnehage 2000-2004 og har drevet Kastanjenøtten familiebarnehage fra 2005 til i dag.

3. Barnehagens formål og innhold

Behovet for omsorg

Jeg bygger nære relasjoner ved å være til stede med ro, blikkontakt og varme i hverdagsrutinene. Barnas behov og signaler blir møtt med omsorg, slik at de opplever trygghet og forutsigbarhet. Dette er spesielt viktig, og i spesielt fokus for meg i arbeidet med de minste barna.

Behovet for lek

Leken har en sentral plass og er både en kilde til trivsel og læring. Leker er tilgjengelig på gulvet for fri utforskning. Hver dag legges det opp til både inne- og utelek. Leken tilpasses barnas alder og interesser. Samspill oppmuntres gjennom felles aktiviteter.

Danning

Begynnende sosialisering er viktig, og barna øves i samspill med hverandre. Barna lærer å vente på tur og dele. Rydding gjøres sammen, og barna får ansvar. Gode vaner øves inn, som å si "takk" og "vær så god". Jeg jobber mye med å lære barna å ikke ta ting fra hverandre, men å finne leker som er ledige. Jeg arbeider mye med å lære barna sosial adferd, gode verdier og normer om hvordan de

skal og bør være mot andre. Gjennom samspill og dialog søker jeg også å styrke hvert enkelt barns identitetsutvikling og selvforståelse.

Læring

Jeg følger opp barns interesser, f.eks. sang, telling eller ulike samtaleemner, og sørger for en forsterket progresjon på disse områdene. Barna får utforske vann, sand, matlaging og natur. Jeg bruker bøker, spesielt pekebøker, enkle puslespill og byggeklosser. Gjentakelse brukes for å forsterke læring.

Vennskap og fellesskap

Vi synger sammen og har felles måltider. Barna lærer å hjelpe hverandre med små oppgaver. Konflikter løses med veiledning. Alle inkluderes i lek og aktiviteter. Fellesskap styrkes gjennom faste rutiner og trygge rammer.

Kommunikasjon og språk

Hverdagssamtaler foregår hele dagen. Vi leser bøker og synger sanger. Voksne gjentar og utvider barnas ytringer. Jeg setter ord på handlinger og følelser. Barnas språk støttes individuelt hver dag.

4. Barns medvirkning

Barna får velge mellom ulike aktiviteter og leker. Jeg observerer og tolker barnas kroppsspråk og lyder for å forstå ønsker og behov, særlig hos de yngste. Dagsrytmen justeres ved behov, for eksempel når et barn viser tydelig tegn på trøtthet eller ønske om roligere aktivitet.

Barna er i stor grad med på å påvirke hverdagen vår. Barn er spontane, og jeg lytter til deres ønsker. På turer har vi god tid, og barnas ønsker, enten noen vil på butikken, samle kvister i skogen eller leke ulike leker. Inne kommer de ofte med forslag til musikk, eller ønsker om ulike bordaktiviteter som puslespill eller tegning. Uttrykker noen behov for mat eller drikke er vi ikke bundet av et fastlagt felles tidsskjema, og jeg tilpasser dagsrytme ut fra barnas behov. Vanligvis spises det likevel i fellesskap.

5. Samarbeid hjem og barnehage

Et tett og tillitsfullt samarbeid med hjemmet er avgjørende for barnets trivsel og utvikling. Foreldre får daglig informasjon om barnets humør, måltider og aktiviteter gjennom samtaler ved levering og henting. Dette prioriterer jeg høyt. Foreldre oppfordres til å dele viktig informasjon om hjemmemiljø, rutiner og eventuelle endringer som påvirker barnet. Ved behov kommuniserer jeg med foreldrene underveis i løpet av dagen. Jeg sender bilder og videoer av barna til foreldrene. Dette snakker jeg om med foreldrene ved hver oppstart, dersom en forelder ikke ønsker at barnet skal delta på bilder og videoer, tas dette naturligvis hensyn til.

6. Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

De første dagene legges opp med korte opphold og mye omsorg, med foreldrene til stede etter behov. Jeg følger barnets signaler nøye og tilpasser dagen slik at barnet føler seg trygt og ikke presses. Jeg samtaler med foreldrene om barnas individuelle behov i forbindelse med oppstart.

Når barnet slutter i barnehagen

Jeg arrangerer en årlig sommerfest med foreldre og søsken der alle barna får en fotobok fra barnehageåret som har gått. Foreldre og barn får informasjon om hva som skjer videre, for eksempel overgang til ny barnehage. Jeg har samtaler med foreldre om overgangen, og om barnets forutsetninger for dette.

7. Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging, årsplan, vurdering og dokumentasjon

Årsplanen bygger på «Lov om barnehager» (barnehageloven), samt «Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver». Det pedagogiske arbeidet planlegges med utgangspunkt i rammeplanens innhold og barnegruppens behov. Årsplanen synliggjør barnehagens pedagogiske arbeid og danner grunnlag for foreldresamarbeid og tilsyn. Årsplanen utarbeides av meg, drøftes og godkjennes av SU og deles ut til foreldrene i starten av hvert barnehageår. I tillegg vurderer jeg månedlig hva som har fungert godt og mindre godt, og noterer dette ned skriftlig. Jeg benytter fire periodeplaner gjennom året, avhengig av og tilpasset de fire årstidene og barnegruppa.

8. Barnehagens arbeidsmåter

Progresjon

Jeg tilpasser aktiviteter slik at barna gradvis får nye utfordringer. Jeg observerer barnas utvikling for å legge til rette for riktig progresjon. Jeg gir barna mulighet til å øve og prøve på nye ting i eget tempo. Her er gjentakelse et viktig hjelpemiddel. Eksempler på progresjon er ting som språk, påkledning, rydding, å hjelpe hverandre, mer avanserte leker og fysisk motorikk.

Digital praksis

Jeg viser barna bilder og videoer av dem selv, og bruker Mac på kjøkkenet til å spille av sanger og sangvideoer fra NRK. Jeg bruker Iphone til å ta bilder av barnas aktiviteter og deler disse med foreldrene. Barna bruker relativt lite skjerm, men vi bruker tidvis appen «Fantorangen». Dette er en app tilpasset små barn, med fokus på språkforståelse, daglige rutiner, kreativitet og fantasi, og

grunnleggende tall og telling. Den bidrar også til finmotorikk gjennom enkle berøringsoppgaver. Appen bruker varme farger, rolig musikk og vennlige norske stemmer som skaper trygghet og positiv relasjon til læring. Dette er en strukturert og voksenstyrt aktivitet, og ikke en aktivitet de bedriver alene.

9. Barnehagens fagområder

Kommunikasjon, språk og tekst

Vi lytter til sanger, og vi synger sanger. Jeg samtaler med barna gjennom hele dagen. Vi navngir gjenstander og handlinger under lek, stell og måltider, og på turer i nærområdet. Vi bruker pekebøker.

Kropp, bevegelse, mat og helse

Vi arrangerer daglige leker ute og inne, med variert fysisk aktivitet. Jeg tar med barna på turer i nærmiljøet for å utforske naturen. Jeg legger til rette for at barna kan spise selv. Barna er med å lage mat, f.eks. fastelavnsboller, lussekatter og pepperkaker. Jeg oppfordrer foreldrene til å ha med sunne matpakker.

Kunst, kultur og kreativitet

Vi lager julepynt og påskepynt, og barn som er store nok til det tegner. Vi hører mye på barnesanger og barnemusikk. Vi synger kjente barnesanger hver dag. Vi hører på lydbøker. Jeg oppmuntrer barna til å uttrykke seg gjennom dans og bevegelse. Vi feirer alle bursdager, og barna er med på å lage bursdagskrone til bursdagsbarnet.

Natur, miljø og teknologi

Vi er mye ute i hagen og ser og snakker om planter og blomster. Jeg tar med barna på turer i skogen og samler blader, steiner og kvister. Vi undersøker og snakker om småkryp og dyr. Barna er med på enkelt hagestell. Vi bruker leker og klosser til å lage former og konstruksjoner. Jeg lærer de største barna å sortere søppel i ulike beholdere.

Antall, rom og form

Vi teller høyt sammen under lek og måltider. Vi bruker klosser til å bygge tårn og snakke om former. Vi sorterer leker og legger dem på riktig plass når vi rydder. Vi bruker leker som baserer seg på forståelse av form. Vi legger enkle puslespill med store brikker. Jeg er bevisst på bruk av preposisjoner som *over*, *under*, *bak*, *foran* o.s.v.. Vi synger sanger som inkluderer tall og telling.

Etikk, religion og filosofi

Jeg snakker med barna om vennskap og hvordan vi er mot hverandre. Vi feirer høytider som påske og jul med små, tilpassede aktiviteter. Jeg oppmuntrer barna til å dele og vente på tur. Jeg fokuserer mye på å lære barna å være sammen og omgås hverandre med vennlighet, respekt og empati. Jeg lærer barna å trøste og hjelpe hverandre. Jeg lærer barna å tolke hverandres kroppslige signaler.

Nærmiljø og samfunn

Jeg tar med barna på turer til butikken, postkassa og ulike forretninger i nærmiljøet. Vi observerer ulike byggeprosjekter i området. Vi hilser på naboer og voksne vi møter på tur. Vi snakker om ulike yrker og hva voksne gjør på jobb når vi er ute. Jeg fokuserer på 17. mai-sanger dagene før nasjonaldagen, og viser barna det norske flagget. Jeg viser barna trafiksikkerhet ved å gå trygt over gaten sammen, holde seg til veikanten og stoppe når det kommer en bil.